

Nr 163.

Av herr **Olsson** i Ramsta, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lägenhetsinnehavares å allmänningar rättsliga ställning.

Vid arbete med fastighetstaxeringen under förra året blev min uppmärksamhet fäst på en grupp lägenhetsägare, vilka bygga och bo på allmänningarna.

Dessa lägenheter äro i regel i taxeringslängderna taxerade som annan fastighet, då lägenhetsägaren allenast äger husen. Vem som rätteligen är ägare till den mark, som dessa lägenhetsägare disponera, är ovisst.

Någon åtkomsthandling eller köpebrev på marken finnes icke.

Vid undersökning i kammarkollegium finner man ej dessa oskattlagda torp eller lägenheter upptagna i jordeboken men överförda i en särskild kladd.

Omkring år 1824 blevo alla dessa lägenheter på allmänningarna värderade och de, som ansågos tillräckligt stora, åsatta hemmantal, och de mindre avfördes ur jordeboken.

Detta skedde vid en tidpunkt, då staten överlät dessa skogsmarker såsom allmänningar på kommunerna eller häraderna.

De, som fingo sina lägenheter åsatta mantal, blevo samtidigt ålagda skattskyldighet och fingo full äganderätt till jorden.

För alla de andra åter, som icke kunde åsättas mantal, blev ingenting åtgjort för att trygga deras rättsliga besittningsrätt till jorden.

Vem är nu rätteligen rätte ägaren till den mark, dessa lägenhetsägare besitta; är det lägenhetsägaren eller är det staten eller möjligen kommunen eller häradet?

Frågan är av synnerlig vikt för dessa lägenhetsägare att få besvarad.

Vid beredningsnämndens i Floda, Södermanland, arbete förra året med uppgörande av förslag till fastighetstaxering visade det sig, att icke mindre än tre stycken deklarerat sig äga marken till en sådan lägenhet på allmänningen i Floda.

Det gällde en lägenhet Sörstugan på allmanningen. Den nuvarande innehavaren, Robert Hellström, deklarerade sig som ägare av både hus och mark, men Fiskeby fabriks aktiebolag, Finspong, vilket bolag äger skogsmarker runt om Sörstugan, deklarerade sig som ägare även av marken vid Sörstugan; slutligen deklarerade en annan lägenhetsägare på allmanningen, ägaren av lägenheten Lilla Sörtorp, sig även såsom ägare till marken vid Sörstugan. Vid närmare undersökning av förhållandet framgick följande: År 1827 hade dåvarande ägaren av lägenheten Lilla Sörtorp medels kontrakt tillförsäkrat en hustru, Charlotta Sofia Sjöberg, rätt att å Lilla Sörtorp tillhörande inskogsqvret uppföra ett boningshus samt få utnyttja en hustomt av 100 kvadratfamnar mot en avgäld av fyra kvinnodagsverken om året. Den nybyggda lägenheten kallades Sörstugan och har sedan innehafts av ättlingarna efter hustru Sjöberg i rätt nedstigande led hela tiden. Floda beredningsnämnd uppförde den nuvarande innehavaren av Sörstugan som ägare till lägenheten, då de båda andra, som deklarerat sig som ägare av marken, lika litet som Hellström kunde framvisa lagliga åtkomsthandlingar.

Emellertid har genom detta kommit i dagen, att här finnes i landet en grupp lägenhetsägare, vars rättsliga besittningsrätt till den mark de disponera över är synnerligen oklar och tarvar utredning.

Önskvärt vore att dessa oskattlagda torp på allmanningarna tillförsäkrades de nuvarande innehavarna såsom deras lagliga egendom, eventuellt mot någon ringa ersättning.

Som en utredning av dessa lägenhetsägares rättsliga ställning enligt mitt förmenande bör kunna ske av något ämbetsverk, exempelvis kammarkollegium, torde kostnaden för en dylik utredning bliva skäligen blygsam.

Med stöd av det ovan anförda får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en skyndsamt utredning om lägenhetsägarnas på allmanningarna rättsliga ställning samt i anledning av denna utrednings resultat vidtaga åtgärder för att tillförsäkra dessa lägenhetsägare endera tryggad besittningsrätt eller full äganderätt till disponerat markområde.

Stockholm den 24 januari 1922.

Gustaf Olsson

i Ramsta.